

Baltavári Tibor

A redőnytípusok összefoglaló rendszerezése — 1. rész

Tudomásom szerint a redőnynek, ennek a fontos épületelemnek a mai napig nem készült magyar nyelvű összefoglaló szakirodalma, ami a tervezőket és a felhasználókat segítené a kiválasztásban. Ez azért is sajnálatos, mert az építőipari előírások egyre szigorodnak, a falba épített redőny pedig köztudottan befolyásolja a nyílászáró elhelyezési síkját, rögzítési, sorolási lehetőségeit, a falazat rétegrendjének megváltoztatása pedig az épület hőszigetelési értékeit. Az évek alatt összegyűjtött információkra és a saját gyakorlati tapasztalataimra támaszkodva összeállítottam egy összefoglalót a különböző redőnyelhelyezésekről és azoknak az épület egyéb szerkezeti elemeire gyakorolt hatásairól.

ÚJ REDŐNYLÉCEK, KORLÁTOK ÉS LEHETŐSÉGEK

„Redőny: épületnyílások (ablakok, boltkapuzatok) elzárására, besötétítésére szolgáló, felhúzható szerkezet, amely készülhet textíliából, félécekből, hullámos bádogból.” (Új lexikon, 1936)

Sok minden változott a korabeli definíció óta, amiről nemrég érdekes történetet írt e lap fókusz rovatában (III évf. 3. szám) Szántai Sárközi Ambrus, a MÁR Egyesület elnöke. Izzalmasan számolt be a hazai redőnyléc piac alakulásáról és a terméken

elkövetett fejlesztésekről, ami tulajdonképpen lehetővé tette és maga után vonta a falba építhető redőnyszekrények széles kínálatát is. A könnyebb megértés érdekében a mostani cikksorozatot — aminek célja a beépíthető redőnyök rendszerbe foglalása — is a redőnylécek ismertetésével kell kezdenem.

A régi, esslingeni típusú redőnynek fa redőnyléceit felváltották a műanyagból, majd alumíniumból készületek. Gyárak szakosodtak redőnylécek gyártására, termékcsaládok jelentek meg a nyugat-európai piacon a legkisebb 30 mm-es-től a 77 mm-es lécmagasságig. Ez utóbbi (alumíniumból) az akár 7 métert is egyben lezáró garázsredőny alkotórésze.

Az UV-stabil (erről, ha hazai, érdemes meggyőződni!) PVC alapanyagból extrudált műanyag redőnyléc várhatóan két-három évtizednyi élettartammal bír, de napos oldalra csak fehér színben ajánlom.

A 0,3-0,4 mm-es, alumíniumlemezről görgősoron profilált, PUR-habbal kitöltött redőnyelemek élettartama szinte örök, lakkozása színtartó, mechanikai tulajdonságai sokkal jobbak. Nem árt azonban egy tévhitet eloszlatni: az alumínium redőnyléc poliuretánhab töltése nem a hőszigetelést, hanem a stabilitást szolgálja, és nem jobb a hőszigetelése a műanyag redőnylécénél! A jól záró redőnyपालást és az ablaküveg közti légrés, ami javítja a nyílászáró hőátvezetési paramétereit.

A REDŐNYPALÁST SZÉLESSÉGI KORLÁTAI

A standard, 37 mm magas, ívelt redőnylécekből összeállított redőny a gyártók szerint (a magasság, szélnyomás stb figyelembe vételével) alumíniumból kb. 2,8 méteres, műanyagból 1,5 méteres fesztávig alkalmazható.

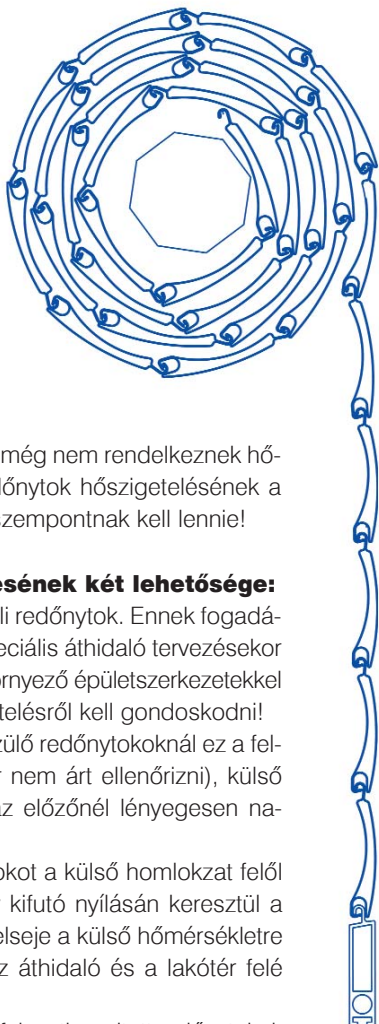
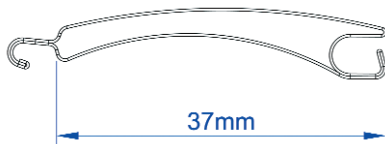
A szélesebb nyílások lezárására valók a magasabb, erősebb, 42–52 mm-es alumínium redőnylécek, amelyekhez a standard 40 mm-es acél tengely helyett, az erősebb, 60 mm átmérőjűt kell használni. Az ezekből következő nagyobb tekercsátmérő magasságtól függően, egyedi redőnytöket igényel, esetleg a hőszigetelés rovására! Ugyanez vonatkozik a renszánzáát élő, ma is gyártott, de már kissé kecsesebb fa redőnyökre is. A nagy felületű redőnyöket, súlyuk miatt csak elektromotoros hajtással lehet mozgatni, ezért gondoskodni kell a tokban a 230 V-os tápfeszültségéről.

TEKERCSÁTMÉRŐK ÉS TOKMÉRETEK

A továbbiakban a palást összetevőjeként a Magyarországon legáltalánosabban elterjedt, 37 mm-es, ívelt redőnyléccel számolok.

Ez 40 mm-es tengelyre tekeredve impozáns tekercsátmérőket eredményezett: 160 cm-es ablakmagasságig 14 cm-es, 250 cm-es ajtóméretig 16 cm-es átmérőjű redőnytöket elegendő.

Újabban az ablak redőnyének tokjába integrált, onnan lehúzható szúnyogháló tengelyének helyigénye az ablakoknál is a 16 cm-es tokot tette általánossá!

HŐSZIGETELÉS

A fenti redőnytökméretek még nem rendelkeznek hőszigeteléssel, ezért a redőnytök hőszigetelésének a tervezéskor első számú szempontnak kell lennie!

A redőnytök szigetelésének két lehetősége:

- A hőszigetelés nélküli redőnytök. Ennek fogadására kialakítandó speciális áthidaló tervezések és kivitelezéskor a környező épületszerkezetekkel egyező értékű szigetelésről kell gondoskodni!
- Hőszigeteléssel készülő redőnytököknél ez a feladat megoldott (bár nem árt ellenőrizni), külső méretei épp ezért az előzőnél lényegesen nagyobbak.

Nem érdemes a redőnytököt a külső homlokzat felől szigetelni, mert a redőny kifutó nyílásán keresztül a redőnytekercs és a tok belseje a külső hőmérsékletre hűl, a hőszigetelésnek az áthidaló és a lakótér felé kell folyamatosnak lennie.

A következő részben a falazatba rejtett redőnytök típusairól lesz szó.